

общественната солидарност той съглежда идеала на съвременната култура, — и, колкото далеч да остава отечеството му отъ това мечтано състояние, той не губи надежда да види нѣкога народа си, чрезъ работата и привързаността на собственитъ му издигнати синове, достигналъ до завидното положение на западнитѣ народи.

Врагъ на метафизиката, т. е. на всѣко априорно търсене сжщността на нѣщата и на всѣка необузdana спекулация, отрекла опитнитѣ методи, Селимински неизмѣнно свързва постиженията на положителната, на емпиричната наука съ нравственъ и общественъ напредѣкъ, тѣй като за него навредъ тукъ се касае за предписания и надмощие на разума. Тъкмо върху това той гради и надеждитѣ си за въздигане на българския народъ. Съ радостъ той, оптимистътъ по отношение на човѣчеството изобщо и на българския народъ частно, вижда какъ отъ началото на XIX вѣкъ постепенно проникватъ и между народитѣ на Турция „новитѣ идеи за свободата и новитѣ открития“. Подобренитъ съобщения, улеснили пътуването, и повисенитъ нравствени и материални нужди сж произвели вече превратъ въ уметѣ и сж настроили по-образованитѣ „противъ господстващитѣ до тогава мнения“. Така „разумътъ, освободенъ отъ невежество и суевѣрие, дава веднага на душата подходното стѣпало на божество“. Какъ ободренъ се чувствува Селимински, когато вижда, че мнозина младежи отъ България презиратъ всички мжчнотии и отиватъ да следватъ въ най-добритѣ образователни заведения на Западъ. Въ тия заведения, и главно въ университетитѣ, българскитѣ питомци изучаватъ „по-новитѣ идеи на нашия вѣкъ“, за да ги предадатъ при завръщането си на своитѣ сънародници, които очакватъ избава отъ умственъ мракъ, сиромашия и позорно робство. И той посочва като поучителенъ примѣръ за възможнитѣ и сигурни успѣхи блѣскавото разрешение на черковния въпросъ. Безъ нѣколцината учени българи този голѣмъ въпросъ едвали би взелъ насоката, която му се дава. Афоресвания, проклетия, интриги и преследвания отъ страна на фенерската патриаршия се оказватъ „слаби предъ логиката на нашитѣ учени люде“. Тукъ Селимински има предъ видъ — както имаме вече поводъ да отбележимъ (стр. 399) — Илариона Макариополски, Д-ръ Чомакова, Гавриилъ